

Patroonanalyse - Visualisaties

1. De vraag

- Beschrijf de vraag of constatering van betrokken partijen.
- Benoem de betrokken personen of organisaties.
- Bij wie moet je polsen of zij openstaan om patronen in de samenwerking te identificeren en daarover in gesprek te gaan? Wat is voor hen daarin belangrijk?

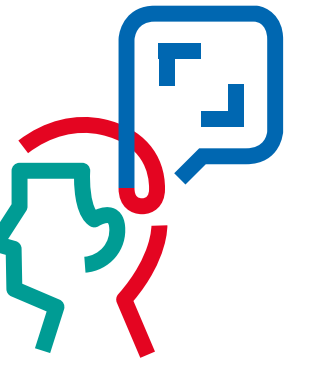
2. De voorbereiding

Zie de handreiking voor de verdere inhoudelijke voorbereiding.

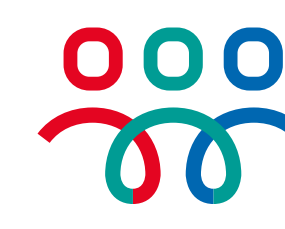
Doel
Beschrijf het doel van het identificeren/ bespreken van de belemmerende patronen.

Focus
Bepaal de focus van de patronen. Wil je specifieke onderwerpen onderzoeken of wil je van tevoren een aantal casussen selecteren?

Personen
Benoem de personen (perspectieven) die deelnemen aan de bijeenkomst.

Missende perspectieven?
Welke perspectieven mis je aan tafel en waar moet je daardoor rekening mee houden?

3. De bijeenkomst

De bijeenkomst bestaat uit een aantal stappen:

Stap 1: Introductie en spelregels

Welke spelregels wil je afspreken met de deelnemers van de bijeenkomst?

Stap 2: Patronen identificeren en in gesprek

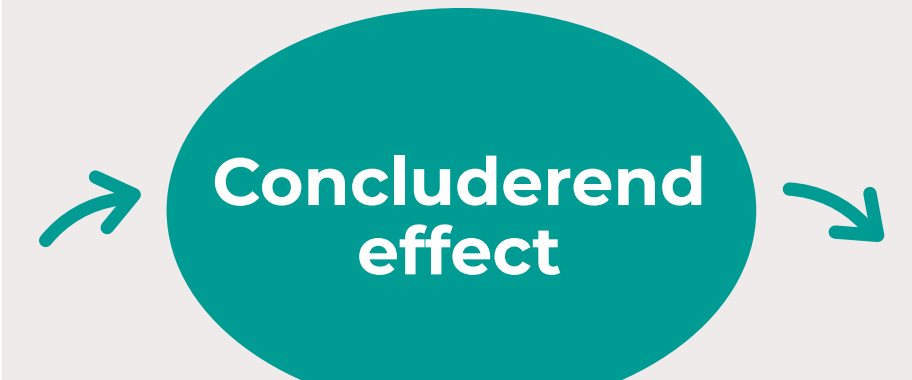
1. Een start maken

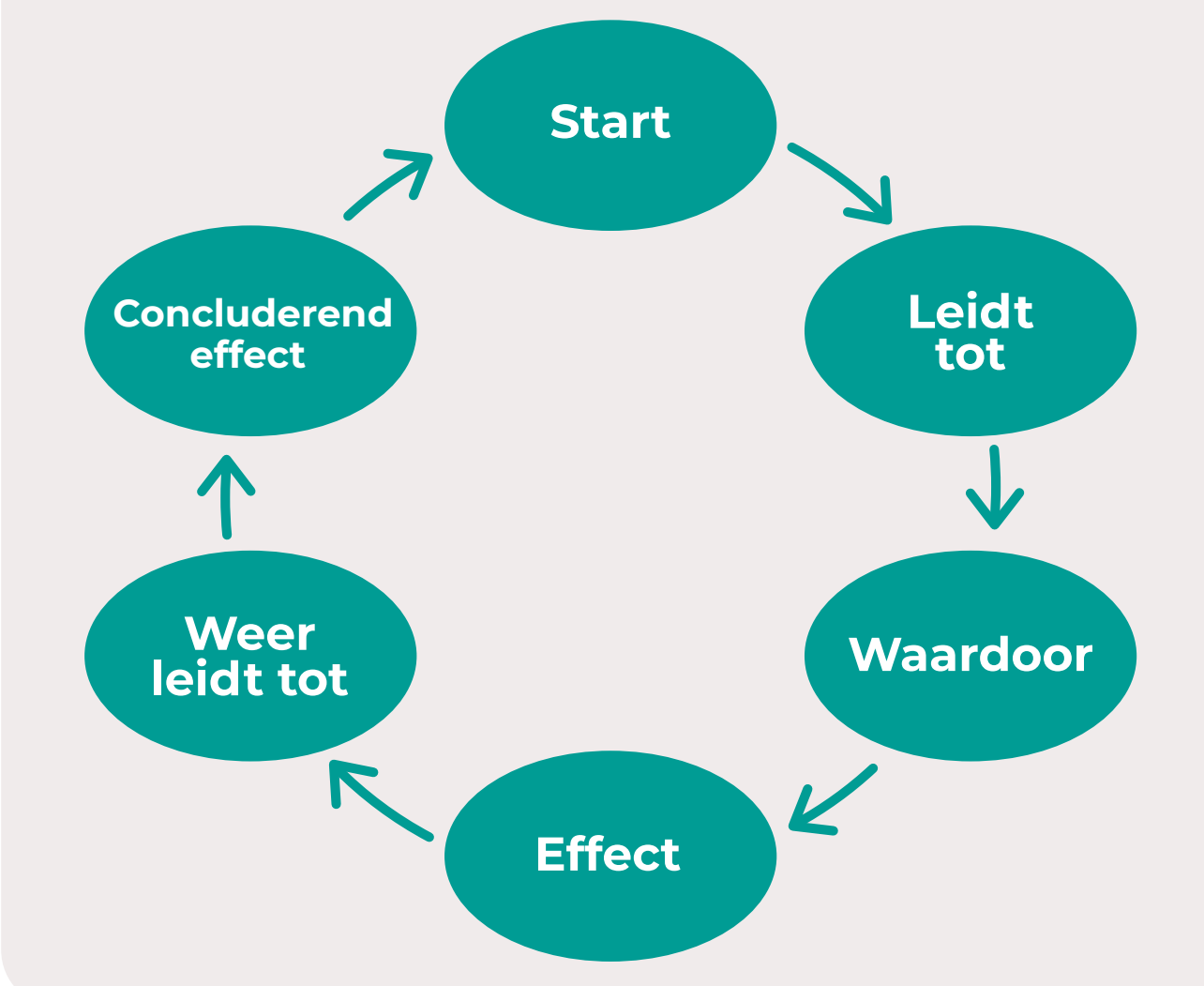
2. De volgende stappen

3. Het effect

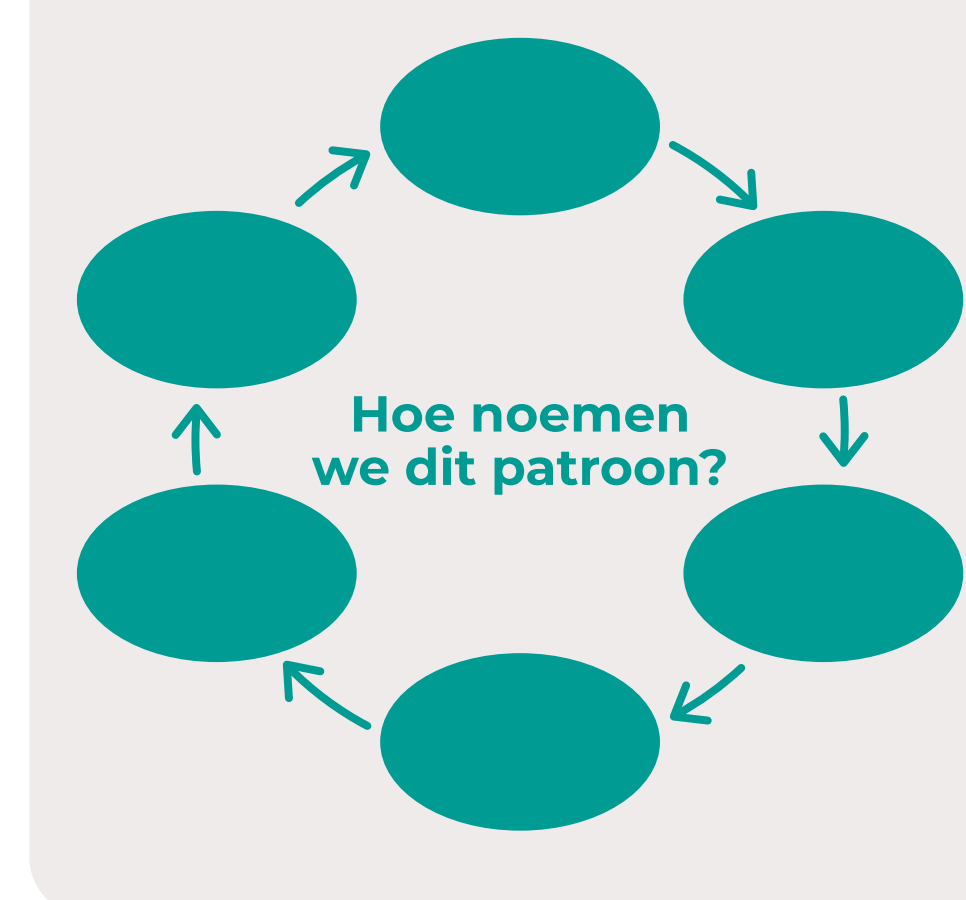
4. Het verhaal vertellen

5. Een aandachtspunt

6. Een naam geven

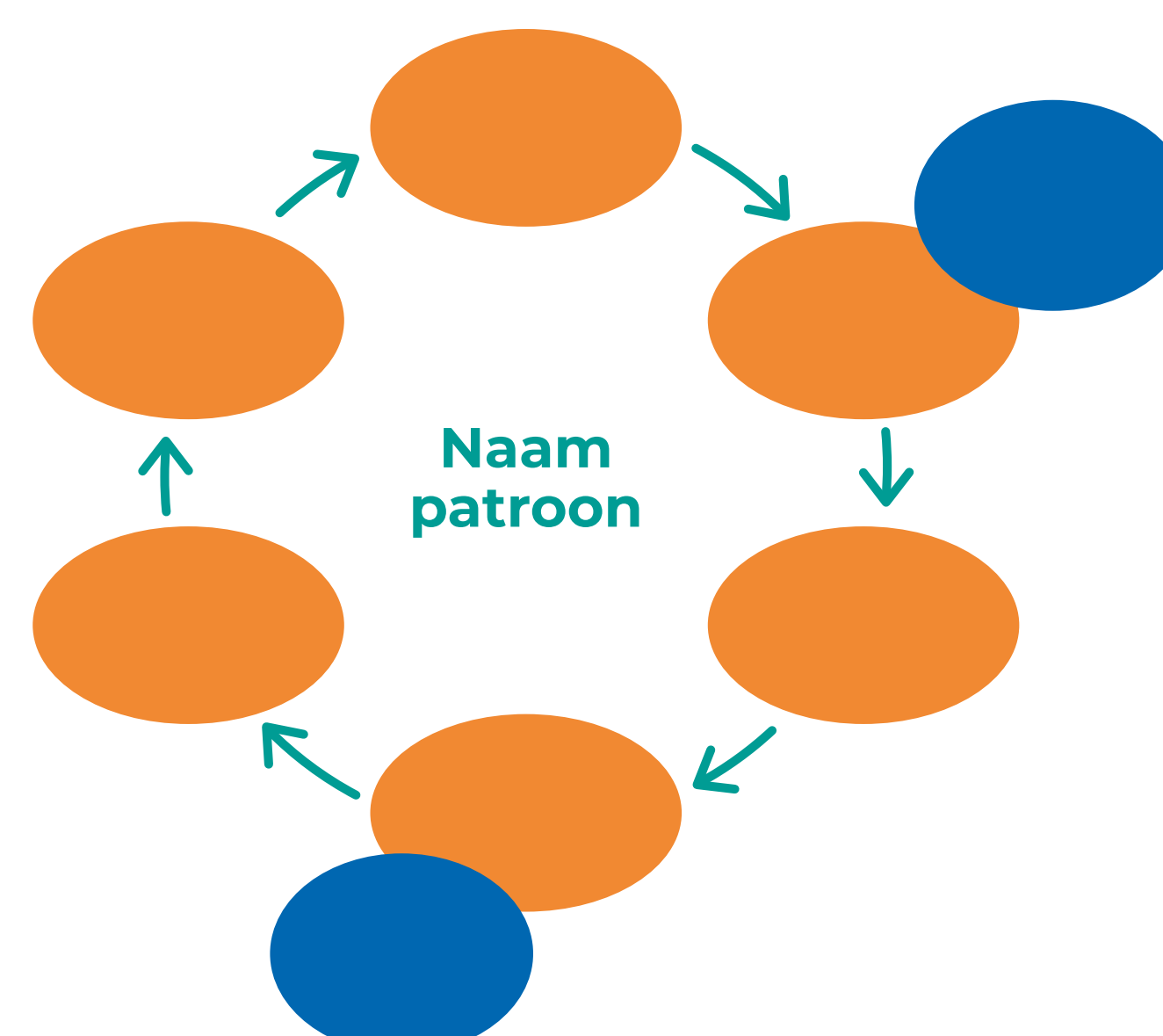
Stap 3: Het vervolg

Welke afspraken zijn gemaakt voor het vervolg?

4. Uitwerking en vervolg

- Verfijn de opgestelde patronen. Onthoud: de patronen zijn een visueel hulpmiddel om het verhaal te vertellen. Niet alles hoeft in de tekst opgenomen.
- Gebruik het format om achteraf de patronen vorm te geven.
- Beschrijf eventuele verbindingen tussen de patronen. Is er samenhang tussen de patronen?

Stap 2. Patronen identificeren en in gesprek

1. Een start maken

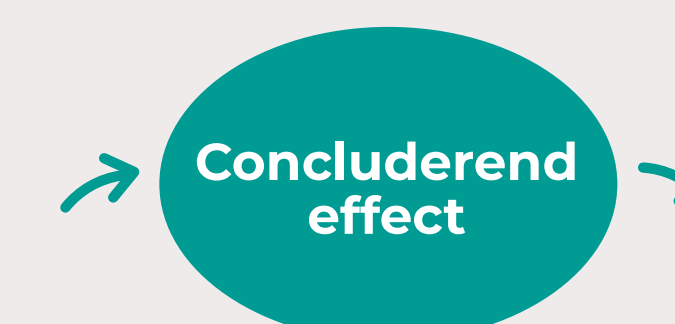
- Vraag een deelnemer naar waar het voor hem/haar begint. Vertel! Wat zie je gebeuren?
- Dit vertaal je naar een algemeen startpunt.
- Schrijf mee op een flipover.
- **Tip:** begin ergens!
Het patroon hoeft niet direct goed of sluitend te zijn.

2. De volgende stappen

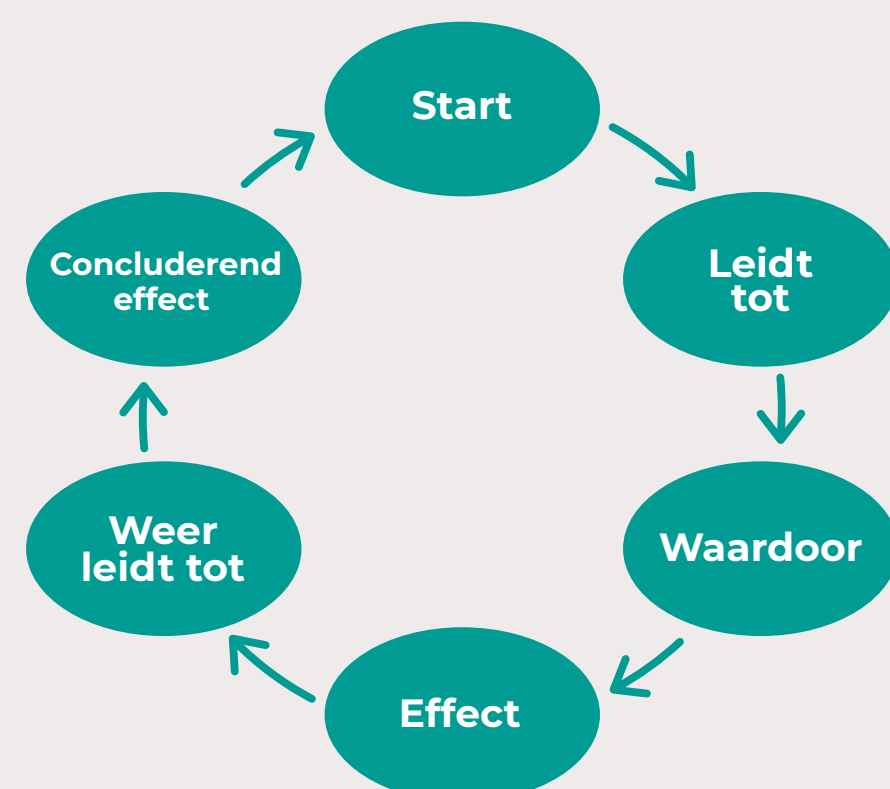
- Terwijl de deelnemers toelichten wat zij zien gebeuren aan de hand van concrete situaties breng je als gespreksbegeleider ordening in de oorzaak-gevolg relaties. 'Deze stap leidt weer tot...'
- Probeer als gespreksbegeleider wijzende vingers en evaluaties uit de patroon tekst te houden.
- Wees scherp op aannames. Waar weten we misschien helemaal niet wat er gebeurt?
- Het is belangrijk dat de deelnemers elkaar vragen blijven stellen. 'Wat voor effect heeft een handeling bij jullie?'
- Een patroon bestaat gemiddeld uit 5- 6 stappen.

3. Het effect

- De laatste stap in het patroon bestaat uit een breder concluderend effect. Hier hebben de aparte handelingen en effecten daarvan toe geleid.
- In belemmerende patronen is dit een negatief ongewenst effect.
- Deze stap zorgt ervoor dat het patroon opnieuw van voor af aan zal beginnen.

4. Het verhaal vertellen

- Als een ruwe versie van het patroon staat, vertel je het verhaal terug aan de deelnemers op basis van wat je gehoord hebt. 'Wat is het patroon dat we zien ontstaan?'
- Deelnemers kunnen aanvullen en aanscherpen: 'Is er iets dat niet klopt? Missen we een stap? Kan er iets uit?'

5. Een aandachtspunt

- In het patroon staan hoofdzaken weergegeven. Soms is er een aandachtspunt dat er toch in moet. Schrijf dit dan bij de betreffende stap.
- **Let op:** de visualisatie is een hulpmiddel om het verhaal te vertellen. Niet alle details hoeven in het patroon.

6. Een naam geven

- Als de deelnemers het eens zijn over een eerste versie geven ze het patroon gezamenlijk een pakkende korte naam. Waar zullen ze dit patroon aan herkennen in de toekomst?
- Het geven van een naam is belangrijk om een eigen taal en eigenaarschap te creëren.

